

Campanya de vacunació antigripal 2009

Comunicat de la Societat Catalana de Medicina Familiar i Comunitària (CAMFiC)

La grip és una malaltia respiratòria aguda produïda pel virus *influenzae*. Habitualment és un procés benigne que s'autolimita en una setmana. El virus es dissemina ràpidament, sobretot entre grups tancats de població: escoles, llars d'infants, residències de joves, de gent gran, menjadors comunitaris, ... La seva incidència en climes com el nostre és entre novembre i març provocant epidèmies d'intensitat variable segons els anys i condicionant un augment de la demanda sanitària, baixes escolars i laborals i un increment d'hospitalitzacions per complicacions (la més freqüent de les quals és la pneumònia, pel mateix virus o per sobreinfecció bacteriana) i de la mortalitat en les edats extremes de vida i en pacients amb malalties de base.

Al ser una malaltia viral no són efectius els antibiòtics i el seu tractament es limita a tractar els símptomes. Mesures d'higiene com tapar-se la boca al tossir, fer servir mocadors d'un sol ús, rentar-se les mans, evitar el contacte proper amb persones malaltes de la grip, no compartir estris (coberts, gots...) i altres objectes sense netejar-los degudament i ventilar l'estança d'un malalt ajuden a disminuir la propagació del virus. Recomanem quedar-se a casa si un presenta símptomes compatibles amb la grip i trucar al seu metge de capçalera o a Sanitat Respon (902 111 444).

La millor prevenció la tenim actualment amb la vacunació.

Totes les vacunes antigripals comercialitzades en el nostre país són inactivades amb composició indicada anualment per la OMS, ja que els virus gripals varien les seves característiques antigèniques amb facilitat i s'han d'elaborar cada any per incloure les soques més probables de ser les responsables dels casos de grip.

La vacuna antigripal trivalent recomanada per a la temporada 2009-2010, a l'hemisferi nord, ha d'incloure soques similars a:

- A/Brisbane/59/2007 (H1N1)
- A/Brisbane/10/2007 (H3N2)
- B/ Brisbane //60/2008

Les dues soques A son les mateixes a les recomanades la temporada 2008-2009.

http://www.who.int/csr/disease/influenza/recommendations2009_10north/en/index.html

Cal recordar que la vacunació antigripal estacional (trivalent) no protegeix enfront la grip pandèmica pel **nou** virus A(H1N1).

La vacuna antigripal trivalent s'administra en una sola dosi anual. Es pot posar al mateix moment que altres vacunes i s'aconsella en els casos en que està indicada, fer-ho amb la vacuna anti-pneumocòccica.

L'objectiu de la vacunació antigripal és protegir les persones que tenen un risc elevat de patir les complicacions derivades d'una grip, minimitzar el risc de transmissió del virus de la grip vacunant els col·lectius que poden ser una font de transmissió i el personal de serveis essencials per a la comunitat. També, mitjançant una de les propietats d'aquesta vacuna augmentar la immunitat de la comunitat enfront de la grip. És una vacuna de fabricació complexa de manera que n'hem de racionalitzar les indicacions.

La vacuna antigripal trivalent està indicada en:

- Persones de 60 anys o més
- Embarassades. L'administració de la vacuna es considera segura durant tota la gestació.
- Col·lectius de serveis públics (personal sanitari i parasanitari, bombers, policies, mestres,..)
- Pacients adults i nens amb patologia cardiovascular, respiratòria (inclòs asma), renal o metabòlica d'evolució crònica.
- Pacients en tractament perllongat amb aspirina.
- Immunosupressió de qualsevol etiologia (VIH, per medicaments, per tractaments del càncer,...)
- Grups amb capacitat de transmissió de la grip a persones de risc: personal d'institucions sanitàries, tant sanitaris com no sanitari, de residències d'avis, cuidadors, familiars i convivents.
- Residents en institucions tancades.

- Viatgers internacionals: persones dels grups de risc no vacunades durant la temporada gripal i que es dirigeixin a zones tropicals en qualsevol època de l'any o a l'hemisferi sud entre els mesos d'abril a setembre.

Està contraindicada en persones amb hipersensibilitat a les proteïnes de l'ou, que haurien de consultar al metge ja que hi ha protocols específics per vacunar-los, i als que havien presentat una reacció al·lèrgica greu a dosis de vacuna antigripal en anys anteriors.

Si es pateix una malaltia febril aguda s'ha de retardar la vacunació fins que els símptomes desapareguin. De tota manera, una malaltia lleu, amb febre o sense, no suposa una contraindicació absoluta per a la vacunació, especialment entre els infants amb infecció del tracte respiratori superior.

Estudis desenvolupats en un nombre reduït de malalts que prenen anticoagulants orals indiquen que l'administració de la vacuna antigripal per la via intramuscular és segura en els pacients ben controlats. És important realitzar pressió en el punt de la inoculació.

No hi ha estudis sobre l'eficàcia i seguretat d'aquesta vacuna en infants menors de 6 mesos, però al vacunar a l'embarassada es confereix protecció al nou nat a través dels anticossos materns.

El puerperi i la lactància no són una contraindicació.

Atès que la vacuna no conté virus vius, NO pot produir la grip. Tota malaltia respiratòria aguda després de la vacunació, representa una infecció coincident, inadvertida abans i no relacionada amb la vacunació. Es pot presentar dolor i envermelliment de la zona d'injecció. Les reaccions de tipus general – febre, malestar, dolors musculars – d'aparició hores després de la vacunació i de curta durada (24- 48 hores) són infreqüents i es poden prevenir prenent un analgèsic/ antipirètic, com paracetamol amb la vacunació.

La cobertura vacunal assolida en anys anteriors és d'un 70% en persones majors de 65 anys però és molt baixa en els altres grups d'indicació.

La CAMFiC demana un esforç a tots els metges d'Atenció Primària per millorar les cobertures i minimitzar en el possible el problema que la malaltia suposa per als grups de risc i per a tota la societat.

La vacuna antigripal està finançada pel sistema públic de salut qui també garanteix el subministrament a tots els centres d'Atenció Primària que porten anys demostrant la seva eficiència en la seva administració.

Les vacunes antigripals que es distribuïran a Catalunya en aquesta campanya són del tipus fraccionat, subunitat, virosòmic i adjuvat; les tres primeres poden ser administrades a tota la població objecte de vacunació sense límit d'edat, i la darrera només a les persones més grans de 64 anys i amb preferència als grups de risc en què es pot esperar una pitjor resposta immunitària.

Els metges hem de vacunar-nos per no emmalaltir i seguir donant un servei a la societat i per no ser una font de transmissió durant el període d'incubació si ens encomanem de la grip.

La data d'inici de la campanya vacunal contra la grip A(H1N1) la determinarà la Comissió de Salut Pública del Ministerio de Salud en el moment que la vacuna tingui l'autorització de l'Agència Europea del Medicament (EMA) i de l'Agència Espanyola de medicaments i productes sanitaris (AEMPS) i les empreses farmacèutiques lliurin les primeres dosis. El Departament de Salut ens informarà en el seu moment de la campanya de vacunació en front la nova soca A(H1N1) i dels grups d'indicació d'aquesta nova vacuna.

Grup de Vacunes GERMIAP/ CAMFIC

Setembre 2009